

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Rundskriv 4/2015

Organisering av verdipapirforetak

Brita Daae Hrenovica

Seniorrådgiver

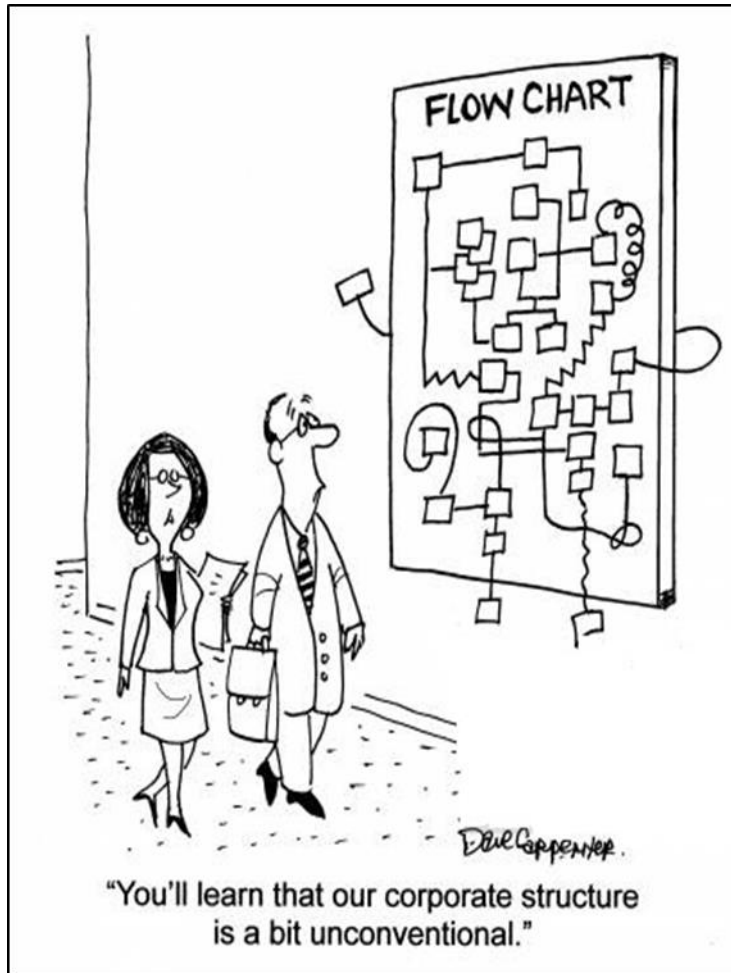
Seksjon for verdipapirforetak og infrastruktur

Oversikt

- Nytt rundskriv om organisering av verdipapirforetak
 - Innledning og rettslig utgangspunkt
 - Taushetsplikt og informasjonshåndtering
 - Informasjonssperrer
 - Andre organisatoriske krav
 - Faktisk ledelse
 - Styre
- Kort om nytt rundskriv om compliancefunksjonen i verdipapirforetak

Innledning

- Verdipapirforetak skal organiseres og drives på en forsvarlig måte
- Verdipapirhandelloven og tilhørende forskrifter
 - Krav til ledelse og styre
 - Taushetsplikt og informasjons håndtering
 - Håndtering av interessekonflikter
- Formålet med rundskrivet

- Utfyller rundskriv 5/2012 om vurdering av egnethetskrav
- Utfyller Finanstilsynets veiledning «Lov om verdipapirhandel – enkelte kommentarer til kapittel 3 og 4», av 25. april 2014
- Rundskrivets anvendelse for forvaltningsselskap for verdipapirfond (verdipapirfondloven) og forvalter av alternative investeringsfond (AIF-loven), med tillatelse til å yte aktiv forvaltning

Rettslig utgangspunkt

- **Verdipapirforetak skal:**
 - Ha en organisering som klargjør funksjoner og ansvarsområder (verdipapirforskriften § 9-7)
 - Treffe alle rimelige forholdsregler med hensyn til å identifisere interessekonflikter mellom foretaket og foretakets kunder og foretakets kunder imellom (vphl. § 10-10)
 - Være oppbygd og organisert på en slik måte at risikoen for interessekonflikter mellom foretaket og foretakets kunder og foretakets kunder imellom begrenses til et minimum (vphl. § 9-11)

Taushetsplikt og informasjonshåndtering

- Ansatte, tillitsmenn og personer med bestemmende innflytelse i verdipapirforetak har taushetsplikt om det de under sin virksomhet får kjennskap til om andres forhold (vphl. § 10-9)
- Taushetsplikten gjelder overfor enhver, også overfor personer internt i foretaket som ikke har et saklig behov for den aktuelle informasjonen i sitt arbeid
- Taushetserklæring og intern opplæring
- Særlig om innsideinformasjon
- Informasjonshåndtering

Informasjonssperrer - Innledning

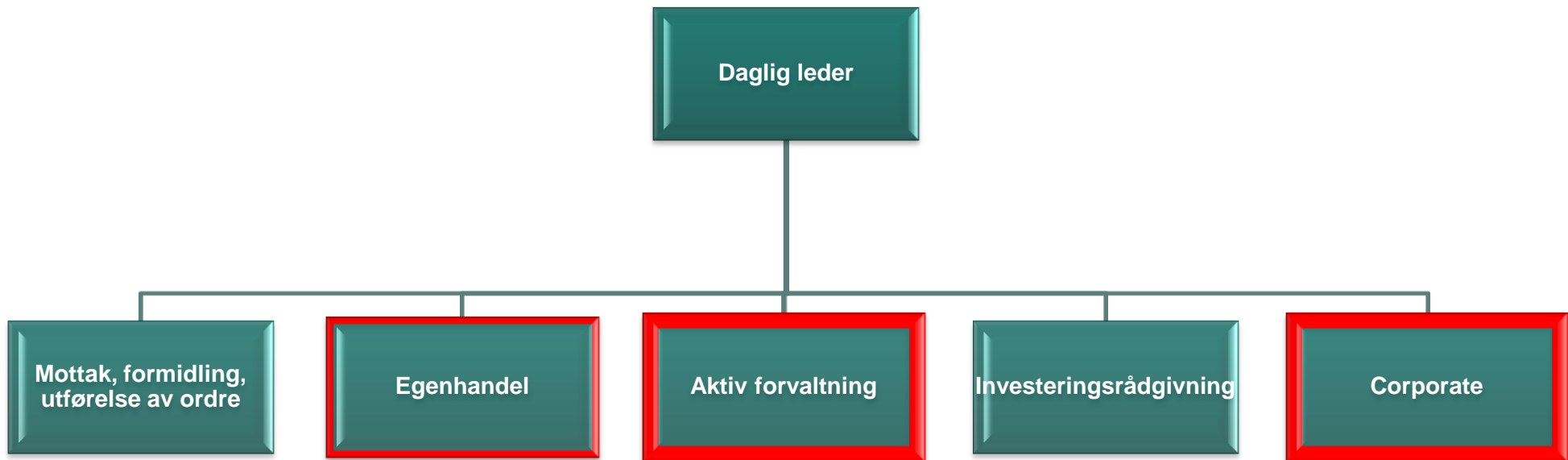
“And mark it ‘strictly confidential’, I want everybody to read it.”

- Hva er informasjonssperrer?
- Formålet med informasjonssperrere
 - Minimerer risikoen for interessekonflikter
 - Hindre spredning av konfidensiell informasjon
- Informasjonssperrer mellom ulike avdelinger
- Informasjonssperrer internt på avdelingene
 - Avdelingens størrelse
 - Oppdragenes sensitivitet
 - Oppdragsgivers behov
- Anbefalinger om tiltak – ikke uttømmende

Godkjenningssfunksjon for oppdrag

- Med mindre foretaket har begrenset virksomhet og tjenestespekter, bør det etableres en godkjenningssfunksjon for oppdrag (Engagement Committee, Evaluation Committee, Deal Committee e.l.)
- Funksjonen skal ha oversikt over alle foretakets engasjementer
- Funksjonens oppgaver
 - Kartlegge potensielle interessekonflikter ved ethvert nytt oppdrag
 - Påse at det blir iverksatt tiltak for å håndtere eventuelle interessekonflikter
 - Eventuelt beslutte at foretaket ikke kan påta seg oppdraget
- Funksjonens medlemmer og sammensetning
 - Begrenses i omfang, samtidig som den skal ha oversikt over alle foretakets engasjementer
 - Compliance-funksjonen bør delta
 - I banker med tillatelse til å yte investeringstjenester bør funksjonen også ha medlemmer fra bankens kredittområde
 - Administrative personer, ikke operative personer så langt det er mulig
- Rutiner for funksjonens organisering, oppgaver og saksbehandling

Organisatoriske informasjonssperrer

Systemmessige informasjonssperrer

- Krav om egne områder i foretakets IKT-systemer, som ansatte ved foretakets andre avdelinger ikke skal ha tilgang til
- Krav om systemmessige informasjonssperrer også internt på avdelinger som regelmessig er i besittelse av innsideinformasjon

Informasjonsdeling – «wall-crossing»

- Kan være nødvendig å dele innsideinformasjon med ansatte utenfor informasjonssperren («wall-crossing»)
 - Skal kun forekomme unntaksvis
- Krav om rutiner for beslutninger om «wall-crossing» som angir:
 - Hvem kan treffe en slik beslutning?
 - Prosedyrer
- Krav om rutiner for beslutninger om opphør av informasjonsdeling
- Compliance-funksjonen bør involveres
- Skriftlighet og oppføring på innsidelister

Overvåkingslister

- Foretaket skal føre lister over alle oppdrag som utgjør eller inneholder innsideinformasjon, samt indikasjoner på slike oppdrag
- Listen skal være konfidensiell og kun tilgjengelig for personer med saklig behov for tilgang
- Compliance-funksjonen har ansvar for at listen blir ført

Fysiske informasjonssperrer

- Enkelte avdelinger/ansatte skal være fysisk atskilt og avlåst fra foretakets øvrige virksomhet
- Krav om fysiske informasjonssperrer for avdelinger/ansatte som:
 - Regelmessig er i besittelse av innsideinformasjon som ledd i ordinær forretningsførsel
 - Yter investeringstjenesten aktiv forvaltning
- Større kredittinstitusjoner: Fysiske informasjonssperrer mellom meglerbordet og kredittinstitusjonens øvrige virksomhet
- Må vurdere behov for fysiske informasjonssperrer internt på avdelingene

Andre organisatoriske krav

Styremedlemmer, daglig leder og andre som faktisk deltar i ledelsen av verdipapirforetak skal ha relevante kvalifikasjoner og yrkeserfaring, ha ført en hederlig vandel, og for øvrig ikke ha utvist utilbørlig atferd som gir grunn til å anta at stillingen eller vervet ikke vil kunne ivaretas på en forsvarlig måte. (vphl. § 9-9).

Faktisk ledelse

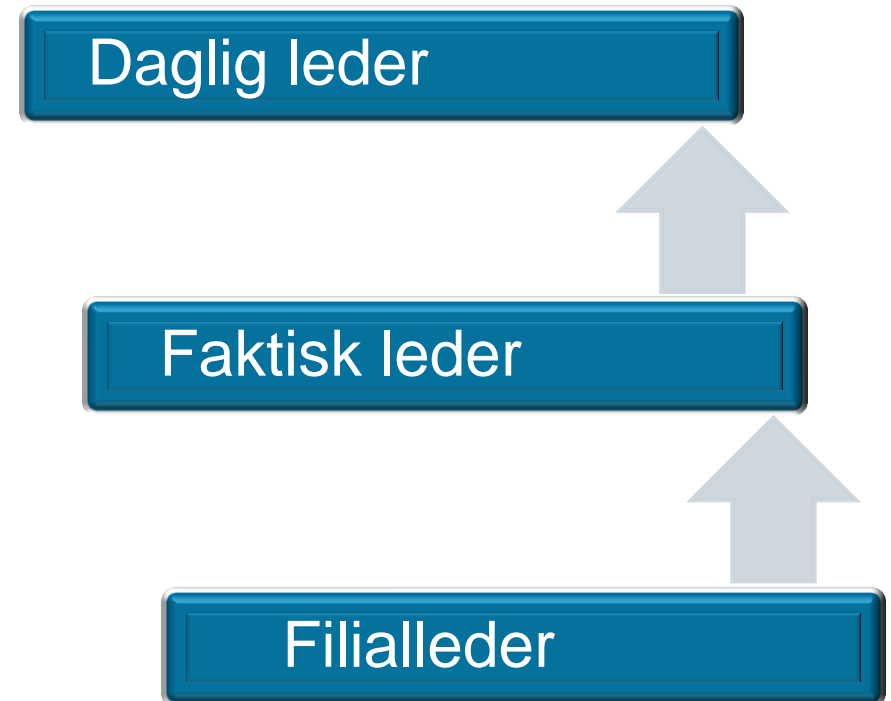
- Krav til relevante kvalifikasjoner og yrkeserfaring
 - Utfyller rundskriv 5/2012
 - Normalt krav om operativ erfaring fra den aktuelle investeringstjenesten i to av siste fem år
 - Annen erfaring tilstrekkelig?
 - Konkret vurdering
 - Erfaring fra analysearbeid tilstrekkelig for faktisk leder for corporate?
 - Erfaring fra tjenester i forbindelse med andeler i KS/ANS tilstrekkelig for faktisk leder for en investeringstjeneste?
 - Særlig strenge krav til faktisk leder for investeringstjenesten aktiv forvaltning
 - Også teoretisk bakgrunn relevant

- Antall ledere i små verdipapirforetak
 - Utgangspunkt: Faktisk ledelse skal utøves av minst to personer
 - Finanstilsynet kan gjøre unntak
 - Små foretak er gitt unntak, med mindre foretakets tjenestespekter eller virksomhetens kompleksitet tilsier flere ledere
 - Foretak med få ansatte *kan* som utgangspunkt ikke ha mer enn én person i den faktiske ledelse
 - Unntak dersom daglig leder kun har administrative oppgaver
 - Unntak dersom foretakets tjenestespekter eller virksomhetens kompleksitet tilsier flere ledere

- Flere faktiske ledere for samme investeringstjeneste
 - Utgangspunkt: Ikke flere faktiske ledere for samme investeringstjeneste
 - Unntak kan f.eks. aksepteres ved:
 - Skille mellom «aksjebord» og «rentebord»
 - Corporate-virksomhet delt i egne enheter for egenkapital og fremmedkapital
 - Forutsetninger for at enhetene kan ha egne faktiske ledere:
 - De organisatoriske skillene mellom avdelingene er gjennomført fullt ut
 - Ansvarsområdene til den enkelte faktiske leder er klare
 - Rapporteringslinjene er klare

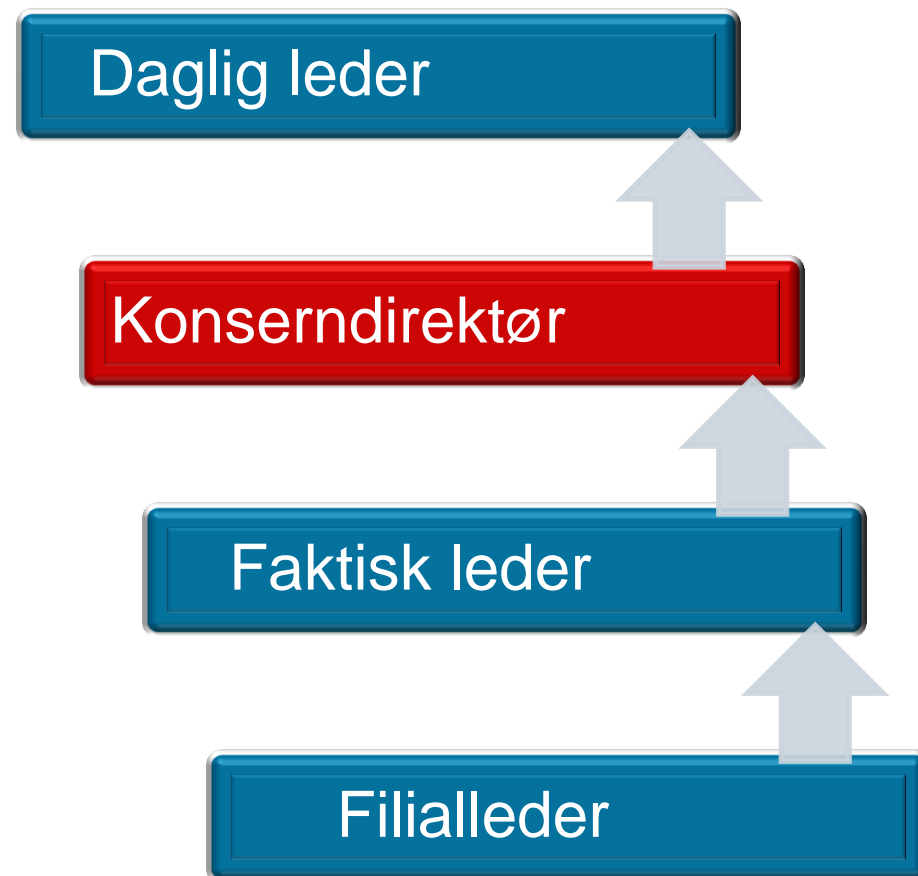
Faktisk ledelse

- Rapporteringslinjer
 - Utgangspunkt:
 - Filialleder skal rapportere til faktisk(e) leder(e) for de investeringstjenestene som ytes i filialen
 - Faktisk leder skal rapportere til daglig leder

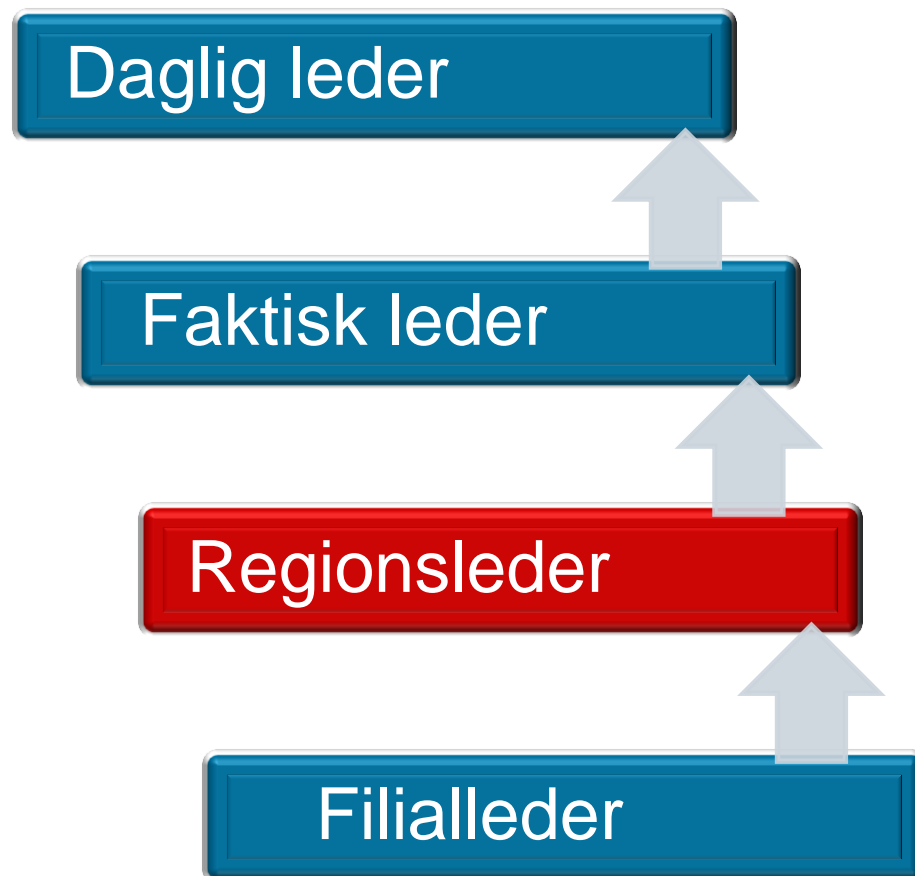
Faktisk ledelse

- Rapporteringslinjer forts.
 - Større kredittinstitusjoner:
 - Faktisk leder rapporterer til en konserndirektør e.l.?
 - Konkret vurdering:
 - Virksomhetens størrelse, omfang og kompleksitet
 - Vedkommende leder må egnethetsvurderes av Finanstilsynet
 - Mindre omfattende krav til kvalifikasjoner og yrkeserfaring

Faktisk ledelse

- Rapporteringslinjer forts.
 - Større kredittinstitusjoner:
 - Filialleder rapporterer til regionsleder/divisjonsleder e.l.
 - Konkret vurdering:
 - Virksomhetens størrelse, omfang og kompleksitet
 - Vedkommende leder må egnethetsvurderes av Finanstilsynet

Faktisk ledelse

- Ledelsens tilstedeværelse
 - Daglig leder og faktisk leder skal ha sitt faste arbeidssted ved foretakets hovedkontor
 - Dersom en investeringstjeneste kun ytes i en av foretakets filialer, har Finanstilsynet lagt til grunn at faktisk leder kan ha sitt faste arbeidssted i denne filialen

Faktisk ledelse

- Krav til filialledere og til organisering av filial
 - Samme krav som for faktiske ledere
 - Filialleder skal ha sitt faste arbeidssted i filialen
 - Dersom filialen har et tjenestespekter som nødvendiggjør informasjonssperrer, må filialen ha egne faktiske ledere for disse investeringstjenestene

Styret

- Minst tre medlemmer
- Krav om eksternt styremedlem som oppfyller lovens krav til kvalifikasjoner og yrkeserfaring, eventuelt samme med andre eksterne medlemmer
- Finanstilsynet har strammet inn praksis
 - Tidligere: Det eksterne medlemmet kan ikke ha tilknytning til foretaket i form av å være eier eller ansatt.
 - Nå: Det eksterne medlemmet kan heller ikke ha slik tilknytning til selskaper i samme konsern
 - Frist for å være i overensstemmelse med kravene: Utløpet av foretakets neste ordinære generalforsamling og senest innen 1. juli 2016

- Ansattes adgang til å ha styreverv i arbeidsgiverforetaket
 - Ansatt kan som hovedregel ikke være styreleder
 - Daglig leder og andre ledende ansatte som styremedlem
- Ansattes adgang til å ha styreverv i andre verdipapirforetak enn arbeidsgiverforetaket
 - Konkret vurdering av bl.a. følgende forhold:
 - Om den ansatte får tilgang til opplysninger som kan medføre risiko for at vedkommende vil overtre sentrale bestemmelser i verdipapirhandelloven knyttet til informasjonshåndtering
 - Den ansattes rolle og arbeidsoppgaver
 - Hvilke investeringstjenester som ytes i foretakene

Nytt rundskriv om compliancefunksjonen i verdipapirforetak – rundskriv 5/2015

- Compliance bør gis rett til å delta i møter i ledelsen og i styremøter
 - Unntak skal begrunnes skriftlig
- Utgangspunktet bør være at compliance ikke møter fast i styret – skal ikke være en fast rådgiver for styret
- Finanstilsynets utgangspunkt er at compliance normalt kun bør ha mindre eierandeler i foretaket
- Complianceansvarlig må ha inngående kjennskap til regelverket, praktisk erfaring og spesifikk kjennskap til foretakets forretningsområder
- Melding til Finanstilsynet om hvem som er complianceansvarlig

FINANSTILSYNET

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

www.finanstilsynet.no

brita.hrenovica@finanstilsynet.no

